ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.1.2025 г.
COM(2025) 19 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението на Регламент (ЕС) 2021/821 за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба

{SWD(2025) 8 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението на Регламент (ЕС) 2021/821 за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящия доклад се предоставя информация за изпълнението на контрола на износа на ЕС и модернизирания Регламент (ЕС) 2021/821 от 19 май 2021 г. („Регламента за изделията с двойна употреба“ или „регламента“)[1] за изделията с двойна употреба, като се обхваща периодът 2022—2023 г., както и някои ключови промени през 2024 г., заедно с обобщените данни за ЕС и данните за държавите членки за контрола на износа за 2022 г.

Това е първият годишен доклад, изготвен съгласно условията на регламента, който влезе в сила на 9 септември 2021 г. Той бележи важен етап в развитието на политиката на ЕС в областта на контрола на износа чрез повече обмен на информация относно решенията на държавите членки за лицензиране в областта на контрола на износа с цел по-висока степен на прозрачност в тази област.

В съответствие с изискванията на регламента и с цел да се даде възможност за подобряване на процеса на събиране на данни, на 17 януари 2024 г. Комисията публикува съгласувани с държавите членки насоки относно събирането и обработването на данни за контрола на износа (насоки относно прозрачността)[2]. С тези насоки държавите членки имаха възможност да съберат статистически данни с оглед на изготвянето на годишния доклад на ЕС за контрола на износа на изделия с двойна употреба. Във връзка с това от 27 януари до 28 февруари 2023 г. Комисията извърши консултация със заинтересованите страни относно начина на събиране на данни за контрола на износа. В този контекст настоящият доклад беше изготвен от Комисията със събраната от държавите членки[3] информация в рамките на координационната група по въпросите на изделията с двойна употреба (КГИДУ). Поради обема на предоставените от държавите членки данни за 2022 г. те са представени в консолидиран формат в работния документ на службите на Комисията, с който е придружен настоящият годишен доклад. Настоящият доклад ще бъде допълнен с отделното публикуване на данните за 2023 г. като работен документ на службите на Комисията през първото тримесечие на 2025 г.

---

[1] Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (преработен текст) — (ОВ L 206, 11.6.2021 г., стр. 1) — https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

[2] Препоръка (ЕС) 2024/214 на Комисията от 10 януари 2024 г. за насоки за определяне на методологията за събиране и обработка на данни за изготвянето на годишния доклад относно контрола на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба съгласно Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета — https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj

[3] Компетентните органи на някои държави членки също публикуват обществено достъпни доклади за търговията с изделия с двойна употреба.

През периода, обхванат от настоящия доклад, се наблюдава голяма промяна в геополитическата обстановка. Агресивната война на Русия срещу Украйна, както и разрастващият се конфликт в Близкия изток само подчертаха значението на ефективния контрол на износа на изделията с двойна употреба, като този контрол е все по-важна част от реакцията на Комисията на геополитическите събития, по-специално чрез санкции. Същевременно през периода се наблюдава и все по-често едностранно използване на контрол на износа извън обхвата на международните режими, например по отношение на полупроводниците и оборудването за производство на полупроводници или на суровини, които са от критично значение за производството на чувствителни базови технологии.

2. РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА И НА НОРМАТИВНАТА УРЕДБА

2.1. Политика за контрол на износа

2.1.1. Модернизиране на контрола на износа на ЕС съгласно Регламента относно изделията с двойна употреба

След приемането на подобрения Регламент относно изделията с двойна употреба Комисията и държавите членки започнаха ефективното му изпълнение в някои нови области — като например прозрачност, правоприлагане и изграждане на капацитет. КГИДУ изигра ключова роля, както е описано в раздел 3 по-долу, и разшири „институционалната инфраструктура“ на ЕС за контрол на износа чрез дейностите на някои експертни групи за разработване на нови политики, насоки, процедури и др.

Това включваше: i) образуване на експертна група по нововъзникващите технологии (ETEG) за обмен на информация с държавите членки относно оценките на риска за нововъзникващите технологии; ii) създаване на механизъм за координация на правоприлагане в подкрепа на работата на националните правоприлагащи органи в целия ЕС; iii) по-нататъшно разработване на електронната система за изделия и технологии с двойна употреба (DUeS) с цел подобряване на обмена на информация между съответните служби в Комисията и държавите членки; и iv) подобряване на разяснителните кампании с промишлеността и на спазването на изискванията от нейна страна като част от „партньорството с частния сектор“.

Комисията и държавите членки разработиха насоки за осигуряване на прозрачност при националните решения за лицензиране в годишните доклади на държавите членки.[4] Настоящите насоки бяха изготвени от техническа експертна група по събиране на данни и прозрачност, съставена от представители на органите на държавите членки за контрол на износа и председателствана от Европейската комисия.

В подобрения регламент се поставя и допълнителен акцент върху износа на изделия за кибернаблюдение. Той е насочен към потенциалния риск такива изделия да се изнасят от Съюза за злоупотреба с тях във връзка със сериозни нарушения на правата на човека или на международното хуманитарно право. Именно в този контекст на 16 октомври 2024 г. Комисията публикува насоки относно износа на изделия за

[4] Препоръка (ЕС) 2024/214 на Комисията от 10 януари 2024 г. за насоки за определяне на методологията за събиране и обработка на данни за изготвянето на годишния доклад относно контрола на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба съгласно Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета — https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj

кибернаблюдение[5] съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2021/821, за да се осигури яснота най-вече за износителите относно това как да извършват комплексна проверка и вътрешен контрол на съответствието преди износа на изделия за кибернаблюдение.

2.1.2 Консултации и информационни дейности

На 6 декември 2022 г. Комисията и чешкото председателство на Съвета организираха „Форум за контрол на износа през 2022 г.“ с подкрепата на КГИДУ. По време на този форум бяха обменени мнения относно осъществяването на контрола на износа на ЕС и модернизирания режим за контрол на износа на ЕС с близо 1 000 заинтересовани страни от промишлеността и гражданското общество[6]. Комисията оказа съдействие и се яви пред анкетната комисия на Европейския парламент за разследване на използването на Pegasus[7] и еквивалентен шпионски софтуер (комисията PEGA[8]).

2.1.3 Сътрудничество с трети държави през 2022 г.

Втората среща на Съвета по търговия и технологии ЕС—САЩ (СТТ)[9] се проведе в Париж-Сакле на 16 май 2022 г., като домакин беше френското председателство на Съвета на Европейския съюз. На тази среща СТТ изрази общо желание за използване на инструментите за контрол на износа в защита на сигурността. По-специално ЕС и САЩ се ангажираха да засилят сътрудничеството и да подкрепят обмена на информация относно технологиите с двойна употреба и контрола на износа. Работата на СТТ беше счетена за основополагаща при разработването на общи подходи между САЩ и Европейския съюз в отговор на агресивната война на Русия срещу Украйна, включително чрез улесняване на сътрудничеството в областта на контрола на износа. Това сътрудничество подпомогна по-нататъшните общи подходи, включително актуализирането на списъка на стоките, които са предмет на контрол, като се вземат предвид решенията на многостранните режими за контрол на износа, сътрудничеството с партньорите и редовните консултации относно нови действия, които биха могли да засегнат ЕС или САЩ.

След втората министерска среща на СТТ ЕС и САЩ поканиха заинтересованите страни да участват във второ информационно събитие по въпросите на контрола на износа. Събитието се проведе на 19 юли 2022 г. и на него беше представен напредъкът, постигнат в Работна група 7 на СТТ по въпросите на контрола на износа от октомври 2021 г. насам. То също така предостави възможност на представители на

[5] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-guidelines-cyber-surveillance-exporters-2024-10-16_en?prefLang=bg&etrans=bg

[6] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/2022-export-control-forum-outcome-2022-12-13_en

[7] Pegasus е шпионски софтуер, разработен от израелското дружество за кибероръжия NSO Group, който е предназначен за тайно и дистанционно инсталиране на мобилни телефони с операционни системи iOS и Android.

[8] https://www.europarl.europa.eu/committees/en/archives/9/pega/home/welcome-words

[9] През юни 2021 г. бе създаден Съвет по търговия и технологии ЕС—САЩ, който проведе първото си заседание в Питсбърг на 29 септември 2021 г. и постигна съгласие по амбициозно съвместно изявление, включително сътрудничество в областта на контрола на износа. Една от десетте работни групи се занимава с контрола на износа, като обменя информация и работи по теми като законодателни и регулаторни промени, оценки на риска и добри практики в областта на лицензирането, както и по подходи за спазването и правоприлагането по отношение на промишлеността. Освен това тази работна група има за цел да насърчава сближаването на подходите за контрол на чувствителни технологии с двойна употреба и да провежда съвместни разяснителни кампании с промишлеността относно контрола на износа на технологии с двойна употреба.

промишлеността, академичните среди и гражданското общество да представят обратна информация и идеи за бъдещи инициативи, както и да обсъдят приоритетите за сътрудничество в областта на контрола на износа с органите на ЕС и САЩ.

На 5 декември 2022 г. САЩ бяха домакин на третата министерска среща край Вашингтон, окръг Колумбия. Що се отнася до сътрудничеството в областта на контрола на износа, СТТ разгледа начините за опростяване на трансатлантическата търговия по отношение на износа и реекспорта на изделия и технологии с двойна употреба чрез пилотен обмен на информация. Освен това СТТ имаше за цел да улесни търговията между двамата партньори чрез по-координирано приемане и публикуване на многостранни преразглеждания на контролните списъци чрез продължаване на консултациите по нови регулаторни действия и чрез координиране на информационните дейности в областта на контрола на износа с други партньори. Страните се ангажираха да засилят сътрудничеството в областта на правоприлагането, включително чрез последователно прилагане на свързаните със санкции ограничения за износа, насочени към Русия и Беларус. Накрая ЕС и САЩ обявиха намерението си да си сътрудничат в областта на контрола на износа на чувствителни и нововъзникващи технологии, като същевременно осигурят подходяща защита срещу злоупотреба с такива изделия.

Освен това Комисията и държавите членки допринесоха активно за глобалната коалиция за санкции срещу Русия (ГКСР[10]), в която членуват 39 държави членки, въвели по същество сходен контрол на износа в отговор на нашествието на Русия в Украйна през февруари 2022 г. Целта на ГКСР е да се прекъсне достъпът на Русия и Беларус до стоки, технологии и софтуер, необходими за поддържане на агресията им в Украйна, като бъдат лишени техните отбранителни, авиокосмически и морски сектори от ключови материали.

Накрая, на 13 юни и 17 ноември 2022 г. ЕС и Норвегия проведоха диалози ЕС—Норвегия съответно относно контрола на износа на оръжия и изделия с двойна употреба. Страните обсъдиха новия Регламент на ЕС относно изделията с двойна употреба, законодателните промени в Норвегия и обмениха мнения относно последните събития в областта на контрола на износа, предстоящите срещи на режимите за контрол на износа и информацията относно отказите. ЕС и Норвегия обсъдиха също така ограниченията за износ на изделия с двойна употреба и авангардни технологии.

2.2. Актуализации на контролния списък на ЕС

Контролният списък на ЕС в приложение I към регламента като цяло съдържа списък на изделията с двойна употреба, включително софтуер и технологии, които подлежат на контрол, като се има предвид тяхната възможна употреба както за граждански, така и за военни цели. Списъкът се актуализира редовно, за да отразява промените в многостранните режими за контрол на износа, като например Васенаарската договореност, Австралийската група, Групата на ядрените доставчици и Режима за контрол на ракетните технологии (РКРТ).

[10] Членове на ГКСР са Австралия, Канада, 27-те държави — членки на ЕС, Исландия, Япония, Лихтенщайн, Нова Зеландия, Норвегия, Южна Корея, Швейцария, Обединеното кралство, Съединените щати и Тайван.

На 21 октомври 2022 г. Комисията прие Делегиран регламент (ЕС) 2023/66 на Комисията[11] за актуализиране на контролния списък на ЕС, с което Регламентът на ЕС относно изделията с двойна употреба беше приведен в съответствие с решенията, взети в рамките на международните режими до декември 2021 г. Актуализираният списък включва нови вписвания в областта на електрониката, полупроводниците и компютрите, химическия и биологичния сектор, както и в категорията „космически апарати и силови установки (двигателни системи)“. На 3 май 2022 г.[12] Комисията прие и Делегиран регламент (ЕС) 2022/699 на Комисията, с който Русия беше изключена от обхвата на генералните разрешения на Съюза за износ, определени в Регламента относно изделията с двойна употреба, вследствие на руското военно нашествие в Украйна и последвалото приемане на ограничителни мерки на ЕС, насочени към ограничаване на износа на стоки и технологии с двойна употреба за Русия.

2.3. Национални мерки за изпълнение и правоприлагане

2.3.1. Мерки за изпълнение

Регламентът относно изделията с двойна употреба е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки. В него обаче се предвижда, че държавите членки могат да предприемат определени мерки за изпълнението на конкретни разпоредби, и се изисква такава информация за националните мерки да се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. Съответно на 8 февруари 2022 г. Комисията публикува информационна бележка[13], която предоставя актуализиран общ преглед на мерките, предприети от държавите членки, включващи, наред с другото, разширяването на контрола на брокерската дейност и транзита, прилагането на контрола и по отношение на невключени в списъка изделия поради съображения, свързани със защита на обществената сигурност и на правата на човека, въвеждането на национални генерални разрешения за износ и прилагането на контрол на трансфера в рамките на ЕС за невключени в списъка изделия. Тези информационни бележки гарантират прозрачността на приложимите правила и отразяват усилията на ЕС за подпомагане на последователното и ефективно осъществяване на контрола от страна на износителите в целия ЕС.

2.3.2. Мерки за правоприлагане

Комисията не беше информирана за промени в списъка на националните мерки за правоприлагане, публикуван заедно с годишния доклад за контрол на износа от 2019 г.[14]

[11] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/66/oj
[12] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/699/oj
[13] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52022XC0208(02)

[14] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)562&lang=bg

2.4 Износ от Северна Ирландия

Износът на изделия с двойна употреба от ЕС за Обединеното кралство стана обект на контрол съгласно регламента с излизането на Обединеното кралство от Съюза на 1 януари 2021 г.[15]

Определени са специфични договорености съгласно Протокола за Северна Ирландия (СИ)[16], който предвижда, че регламентът се прилага за Обединеното кралство по отношение на Северна Ирландия[17], като Обединеното кралство действа като компетентен орган съгласно регламента по отношение на износа от Северна Ирландия за трети държави извън ЕС. Комисията разработи специално сигурно електронно средство в подкрепа на обмена на информация с Обединеното кралство като компетентен орган, отговарящ за прилагането на регламента във и от Северна Ирландия, което беше използвано през цялата 2022 г. Това дава възможност на органите на Обединеното кралство да получават достъп до информация относно откази за идентични по същество сделки, издадени от държави — членки на ЕС, и да провеждат двустранна консултация с издаващата държава членка, както е предвидено в регламента.

3. ДЕЙНОСТИ НА КООРДИНАЦИОННАТА ГРУПА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ИЗДЕЛИЯТА С ДВОЙНА УПОТРЕБА

КГИДУ включва представители на държавите членки и на Комисията, като нейната задача е да проучва всички въпроси, свързани с прилагането на контрола на износа[18]. През 2022 г. КГИДУ проведе седем заседания: на 20 януари, 15 март, 24 май, 14 юли, 11 октомври и 8 декември, както и в рамките на форум за контрол на износа със заинтересованите страни на 6 декември 2022 г. На 14 юли 2022 г. се проведе специално заседание за преглед на проекта на Делегиран регламент от 2021 г. за актуализиране на приложение I към регламента. През 2022 г. бяха проведени и консултации с КГИДУ относно извънредна актуализация на приложение I, за да се включат изделия, контролирани от Австралийската група.

3.1. Консултации по въпроси, свързани с изпълнението — общ обмен на информация

Комисията и представителите на държавите членки в КГИДУ осъществиха обмен на обща информация по въпроси, свързани с контрола на износа. По-специално КГИДУ обмени мнения по аспекти, свързани с изпълнението, като например разграничението между „национални мерки“ и „национални контролни списъци“ съгласно член 9 от регламента, разрешенията за големи проекти и контрола на нематериалния износ/нематериалните трансфери.

[15] Междувременно Обединеното кралство беше добавено към генералното разрешение на ЕС за износ EU001.
[16] ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7 („Споразумение за оттегляне“).
[17] Член 5, параграф 4 от Протокола за СИ и раздел 47 от приложение 2 към Протокола.
[18] Настоящият доклад представлява също така изискваният съгласно регламента годишен доклад относно работата и извършените проверки и консултации на КГИДУ.

3.2 Насоки и указания

КГИДУ започна проучване сред компетентните органи относно прилагането на Насоките за научните изследвания относно изделия с двойна употреба от 23 септември 2021 г.[19], одобри план за наблюдение на изпълнението на насоките за спазването по отношение на промишлеността, обмени информация относно националните мерки за изпълнение с цел актуализация на информационното известие за националните мерки и започна обсъждания относно изготвянето на насоки за нематериалния трансфер на технологии.

3.3 Технически обмен на информация — Технически експертни групи

Компетентните органи на държавите членки в КГИДУ предоставиха технически експертен опит в подкрепа на актуализациите на контролния списък на ЕС и участваха в дискусии по редица конкретни въпроси, свързани с изпълнението, както е посочено по-горе.

Под координацията на Комисията КГИДУ също така предприе инициативи за решаване на някои технически въпроси, свързани с изпълнението, и създаде специални експертни групи за изпълнение на изискванията на новия регламент. Специфичната роля на техническите експертни групи вече е призната в член 24, параграф 3 от новия регламент.

През 2022 г. функционираха следните експертни групи:

а) експертната група „Технологии за наблюдение“ (STEG) предоставя възможност на експерти от държавите членки да допринасят за разработването на мерки за контрол от страна на ЕС върху износа на изделия за кибернаблюдение. Мандатът на STEG включва технически дискусии относно рисковете, свързани с износа на изделия за кибернаблюдение, по-специално риска такива изделия да бъдат използвани във връзка с вътрешни репресии или сериозни нарушения на правата на човека и/или на международното хуманитарно право. [20]От 2021 г. насам STEG работи по изготвянето на насоки относно износа на изделия за кибернаблюдение съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2021/821. През 2022 г. тази работа беше съсредоточена върху обхвата на определението за изделия за кибернаблюдение;

б) техническата експертна група по нововъзникващи технологии (ETEG) продължи да обменя информация относно рисковете, свързани с износа на нововъзникващи технологии, и предизвикателствата, свързани с техния контрол. Членовете на ETEG определиха като основен приоритет създаването и използването на оперативен инструмент за оценка на риска. ETEG организира и дискусии в областта на квантовата технология, включващи презентации на представители на частния сектор;

в) в съответствие с член 25 от регламента беше създаден Механизъм за координация на правоприлагането (МКП), който подпомага обмена на информация и прякото сътрудничество между компетентните органи и правоприлагащите агенции на държавите членки;

[19] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021H1700
[20] Комисията публикува последвалите насоки на 16 октомври 2024 г.

г) техническата експертна група по събиране на данни и прозрачност (DCT-TEG) беше особено активна и проведе седем заседания през 2022 г., за да подготви насоките относно прозрачността. Експертите обсъдиха няколко проекта и проведоха обширни дискусии по нова методология за събиране и докладване на данни относно лицензирането с оглед на публична консултация[21] със заинтересованите страни в началото на 2023 г; и

д) техническата експертна група за изграждане на капацитет (CB-TEG) стартира с цел подпомагане на редовното обучение и обмена на експертен опит в рамките на общността на ЕС на изделията с двойна употреба, включително чрез разработване на общи програми за обучение на служители от държавите членки. CB-TEG събра информация от държавите членки относно нуждите от обучение и напредна в изготвянето на доклад за осъществимост.

3.4 Техническа подкрепа за изготвяне на актуализиран вариант на контролния списък на ЕС и национални мерки за изпълнение

В съответствие с член 17 от регламента КГИДУ проведе технически информационни сесии в подкрепа на изготвянето на предложението за Делегиран регламент на Комисията за актуализиране на контролния списък на ЕС. На 14 юли 2022 г. национални експерти и наблюдатели от Европейския парламент присъстваха на специална сесия на КГИДУ, на която Федералната служба на Германия по икономика и контрол върху износа (BAFA) представи основните промени, въведени в контролния списък на ЕС. Комисията прие делегирания акт през октомври 2022 г.

КГИДУ обмени информация относно националните мерки за изпълнение и подготви актуализацията на информационната бележка за националните мерки, която беше публикувана на 8 февруари 2022 г.

3.5 Обмен на данни за лицензирането и изпълнението

КГИДУ завърши събирането на данни относно лицензирането за 2020 г. въз основа на одобрения въпросник за обмен на данни (ВОД) с цел да се предостави общ преглед на осъществяването на контрола на износа в целия ЕС и да се даде възможност за публикуване на обобщени данни в годишния доклад на ЕС за контрола на износа за 2019 г.[22] КГИДУ също така започна събирането на данни относно лицензирането за 2021 г.

3.6 ИТ инструменти за обмена на информация между държавите членки и за електронно лицензиране

Комисията, подпомагана от КГИДУ, продължи да развива електронната система за изделия с двойна употреба (ЕСИДУ) като основен ИТ елемент на мрежата на ЕС за

[21] https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/guidelines-data-collection-and-preparation-eu-annual-report-dual-use-export-controls-under_en?prefLang=bg&etrans=bg

[22] Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно изпълнението на Регламент (ЕС) 2021/821 за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (COM(2022) 434 final).

контрол на износа. Тази платформа има ключова роля за ефективното прилагане на регламента.

Разработени бяха нови функционалности за подпомагане на обмена на информация относно откази за трансфери в рамките на ЕС и за подпомагане на редовния преглед и актуализиране на отказите. По-специално КГИДУ приключи прегледа на отказите през 2013 г. и напредна в прегледа на данните за 2014 г.

Бяха подобрени други функционалности на ЕСИДУ, както следва:

а) през януари 2022 г. беше въведена нова функционалност за преглед на откази;

б) през март 2022 г. беше създаден нов модул в подкрепа на обмена на информация, свързана с уведомленията/разрешенията и отказите, в съответствие с регламентите за санкциите срещу Русия и Беларус. Бяха въведени последващи актуализации, за да се осъществят промените, необходими след актуализирането на пакетите от санкции; и

в) нова функционалност позволява обмен на информация с държавите членки относно прилагането на санкциите срещу Русия.

2022 г. беше и втората година от функционирането на системата за електронно лицензиране на изделия с двойна употреба, която позволява на компетентните органи и износителите да управляват контрола онлайн и да намалят административната тежест, свързана с този контрол. Тя има за цел да замени автономните системи или остарелите национални електронни системи, да даде възможност за по-бърз обмен на информация, включително докладване на Комисията на данни относно лицензирането в контекста на член 26 от регламента. През 2021 г. системата за електронно лицензиране заработи в Латвия и Румъния. През 2022 г. тя беше усъвършенствана допълнително и адаптирана, за да се поддръжка от италианския лицензиращ орган (от юли 2022 г.), а през 2023 г. продължи подготовката на словенския и валонския орган да станат потребители на системата. По същия начин Унгария и Белгия (регион Брюксел) изразиха интерес да се присъединят към проекта.

Извън ЕС и в рамките на диалога с партньорските държави Комисията проучва възможностите за предоставяне на инструмента за електронно лицензиране на партньорите. Молдова, Босна и Херцеговина и Сърбия проявиха интерес към използването на инструмента.

Проектът за електронно лицензиране се развива и в нови насоки, за да се подобри ефективността на контрола, например чрез свързване на системата за електронно лицензиране с националните митнически системи чрез средата за обслужване на едно гише в митниците. Това улеснява значително обмена на информация през границите и с митническите органи, като намалява регулаторната тежест за операторите и позволява автоматично управление на лицензирането. За осъществяването му се използва платформата за сертифициране „CERTEX“, управлявана от ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“. Взаимното свързване между електронното лицензиране и националните митнически органи функционира от декември 2022 г.

По искане на държавите членки, които вече използват системи за електронно лицензиране, през април 2022 г. Комисията започна нов проект за „мост за електронно лицензиране“, който да даде възможност националните системи за лицензиране да се свържат с митническите системи чрез електронно лицензиране. Финландия е част от пилотния проект. Белгия (Фландрия) изрази интерес да се присъедини към проекта.

3.7 Прозрачност и информационни дейности

КГИДУ допринесе за изготвянето на годишния доклад за контрол на износа за 2022 г. — публикуван заедно с втория годишен доклад за скрининг на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ)[23] — който осигурява информация на заинтересованите страни за прилагането на контрол на износа на изделия с двойна употреба в Европейския съюз, включително за дейностите на координационната група по въпросите на изделията с двойна употреба.

3.8 Подкрепа за международното сътрудничество

В контекста на работната група за контрол на износа на Съвета по търговия и технологии със САЩ КГИДУ подкрепи съответните дискусии относно опростяването на реекспорта, по-специално i) за проучване на националните практики при прилагането на генералното разрешение на ЕС за износ EU001; и ii) чрез специализирани експертни дискусии относно изключенията от лицензите на САЩ, с които се разрешава реекспорт на изделия с двойна употреба с произход от САЩ от ЕС.

3.9 Научни изследвания относно изделия с двойна употреба и контрол на нематериалния износ

КГИДУ беше домакин на специални дискусии относно взаимовръзките между контрола на износа и научните изследвания, свързани с технологии с двойна употреба. Тези дискусии се проведоха в рамките на стратегията на Комисията за международно сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите (Хоризонт Европа) и разчитаха на подкрепата на експерти на Комисията от ГД „Научни изследвания и иновации“ и на външни експерти.

3.10 Преглед на свързаните с изделията с двойна употреба промени през 2023 г. и 2024 г.

1. Актуализации на приложение I към регламента:

- На 11 януари 2023 г. Комисията публикува в *Официален вестник на ЕС* (ОВ) Делегиран регламент (ЕС) 2023/66 за изменение на приложение I към Регламента относно изделията с двойна употреба. Тази годишна актуализация привежда списъка в съответствие с решенията, взети в рамките на многостранните режими за контрол на износа, и е независима от ограниченията на ЕС за износ срещу Русия или Беларус.
- На 23 февруари 2023 г. Комисията публикува в ОВ на ЕС Делегиран регламент (ЕС) 2023/996 за извънредна актуализация на приложение I към регламента, за да бъдат включени изделията, които подлежат на контрол съгласно решенията на Австралийската група.

[23] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2022)433&lang=bg

- На 15 септември 2023 г. Комисията публикува Делегиран регламент 2023/2616 като редовна годишна актуализация на приложение I към регламента. Посоченият регламент се прилага от 16 септември 2023 г.
- На 5 септември 2024 г. Комисията прие годишната актуализация на приложение I, която се очаква да влезе в сила два месеца по-късно.

2. Национални контролни списъци на държавите членки

- На 20 октомври 2023 г. Комисията публикува първия сборник на ЕС на националните контролни списъци, който включва приетите от Испания и Нидерландия мерки за национален контрол за някои нововъзникващи технологии. Той беше преразгледан на 27 септември 2024 г., за да включи мерките за национален контрол, приети от Франция. Този сборник отразява мерките за контрол на изделия на национално равнище, които не са приети в рамките на многостранните режими за някои нововъзникващи технологии. Това е първият сборник на националните контролни списъци съгласно регламента. Той дава възможност на държавите членки да налагат изисквания за разрешаване, като се позовават на националните контролни списъци на други държави членки, публикувани в сборника, без непременно да се налага да приемат свои собствени мерки за национален контрол.

3. Контрол на износа в рамките на стратегията за икономическа сигурност

- След приемането на 20 юни 2023 г. на стратегията за икономическа сигурност[24] на 24 януари 2024 г. Комисията публикува Бяла книга относно мерките за контрол на износа[25], в която се посочва как да се повиши ефективността на контрола на износа на ЕС в контекста на нарастващото геополитическо напрежение с оглед на по-добро поддържане на международната сигурност и защита на интересите на ЕС в областта на сигурността. В Бялата книга се предлагат краткосрочни и средносрочни действия за подобряване на координацията на контрола на износа на изделия с двойна употреба в ЕС. Тези действия включват: единни мерки за контрол в ЕС за изделия, които не са приети на многостранно равнище поради блокиране или забавяне на режимите за контрол на износа; форум на високо равнище за политическа координация на мерките за контрол на износа; механизъм за по-добро координиране на новите национални контролни списъци; и оценка на Регламента на ЕС относно изделията с двойна употреба през 2025 г. Бялата книга беше предмет на обществена консултация, проведена между 2 февруари и 30 април 2024 г., на която бяха получени 23 отговора, използвани при вътрешните обсъждания на Комисията.

4. Ограничения на износа срещу Русия

- През 2023 г. и 2024 г. Комисията продължи активно да засилва ограниченията за износа на изделия с двойна употреба в контекста на санкциите срещу Русия, включително чрез приемането на 14-и пакет от санкции през юни 2024 г.[26] Комисията също така публикува насоки в подкрепа на изпълнението и правоприлагането, както и за противодействие на заобикалянето на санкциите. По-специално в сътрудничество с партньорите — Япония, Обединеното кралство и Съединените щати — Комисията разработи списък на т.нар. високоприоритетни изделия с общо предназначение (последно актуализиран през

[24] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52023JC0020&qid=1687525961309
[25] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52024DC0025
[26] https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_en?prefLang=bg&etrans=bg

февруари 2024 г.)[27], включващ изделия с двойна употреба и усъвършенствани технологии, използвани в руските оръжейни системи, открити на бойното поле в Украйна, или такива, които са от решаващо значение за разработването, производството или използването на тези руски военни системи.

5. Международни информационни дейности

- През 2023 г. Комисията обсъди с партньори, като например САЩ, въпроси, свързани с контрола на износа. По-специално на 10 май 2023 г. на четвъртата среща на СТТ ЕС—САЩ бяха обсъдени области, като например улесняването на търговията, и беше предложена стабилна основа за сътрудничество по отношение на санкциите, свързани с Русия. Последната среща на заинтересованите страни в СТТ се проведе на 19 юли 2023 г. и беше посветена на реекспорта на изделия с двойна употреба. Накрая, на 26 октомври 2023 г. Комисията проведе първия виртуален диалог с Китай за контрол на износа, а на 24 октомври 2024 г. — втория.

4. КОНТРОЛ НА ИЗНОСА НА ЕС — КЛЮЧОВИ ДАННИ

В настоящия раздел са представени обобщените данни на ЕС за контрола на износа за референтната 2022 г. Поради техния обем съответните данни, предоставени от държавите членки, са представени в консолидиран вид в работния документ на службите на Комисията, който придружава доклада. Данните са предоставени в съответствие с новите насоки за докладване[28], които се прилагат за първи път.

С приемането на Регламент (ЕС) 2021/821 ЕС демонстрира ангажимента си за засилване на публичното докладване и прозрачността. В член 26 от регламента се предвижда, че публикуването на годишния доклад на ЕС относно осъществяването на контрола включва съответната информация за разрешенията, отказите и забраните, както и информация за администрирането и правоприлагането на контрола.

В периода след 2013 г. КГИДУ разработи на доброволен принцип механизъм за събиране на данни относно лицензирането и подкрепи изготвянето на годишен доклад до Европейския парламент и Съвета, който включваше обобщени данни на ЕС относно лицензирането и друга свързана с контрола на износа информация. Събирането на данни се прилагаше на годишна основа и форматът беше разширяван постепенно с цел да бъдат обхванати данни, отнасящи се за различни видове разрешения и за администрирането, изпълнението и правоприлагането на контрола.

Съгласно наскоро приетите насоки за прозрачност методологията за събиране на данни е разработена така, че да остане стабилна във времето, като дава възможност на държавите членки да предоставят съответната информация на Комисията по ефикасен и разходоефективен начин, който е статистически надежден и с надлежно отчитане на защитата на личната информация, чувствителната търговска информация или

[27] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-partners-expand-list-common-high-priority-items-further-weaken-russias-war-effort-2024-02-23_en?prefLang=bg&etrans=bg

[28] Препоръка (ЕС) 2024/214 на Комисията от 10 януари 2024 г. за определяне на методологията за събиране и обработка на данни за изготвянето на годишния доклад относно контрола на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба съгласно Регламент (ЕС) 2021/821 („насоките“).

защитената информация, свързана с отбраната, външната политика или националната сигурност.

4.1. Видове изделия

Регламентът се прилага предимно по отношение на износа на над 1 800 включени в контролния списък на ЕС изделия с двойна употреба, класифицирани в 10 категории (фигура 1). Това е определящото основание експертите от ЕС да групират вписванията в приложение I по „видове изделия“ за целите на годишния доклад на ЕС[29].

Фигура 1: Брой на изделията с двойна употреба, включени в 10-те категории от приложение I към регламента

За да се постигне необходимото ниво на прозрачност на публичното докладване, като същевременно се гарантира ефикасно и стабилно във времето събиране на данни, беше решено, че базата за определяне на видовете изделия ще се основава на класификацията на изделията с двойна употреба на 5-цифрено ниво[30] при същевременно гарантиране на това, че с определянето на „видове изделия“ се подкрепя предоставянето на съдържателна информация от гледна точка на сигурността, политиката и търговията. Поради това в приложение А към насоките се описва списъкът на 52 „вида изделия“, който се използва за събирането на данни относно лицензирането и за изготвянето на настоящия годишен доклад. Разрешенията са разпределени в разбивки по видове изделия и по съответни местоназначения в съответствие с изискванията на регламента, като същевременно се вземат предвид естеството, целта и характеристиките на различните видове разрешения, както и различните практики в държавите членки за предоставяне на разрешения и събиране на данни. Освен това беше необходимо събирането на съответните данни от държавите членки и представянето им на Комисията да бъдат адаптирани в съответствие с особеностите на различните видове национални разрешения и практики. По тази причина на представените в настоящия доклад фигури е даден броят на държавите членки, които предоставиха данните за всеки вид разрешение. В

[29] Вж. член 26, параграф 2, алинея 1 от регламента.
[30] Например ECCN 0A001: ядрени реактори.

методологията също така е отразен фактът, че разрешенията може да се отнасят за повече от едно изделие, попадащи в обхвата на повече от един вид изделия.

Що се отнася до изделията за кибернаблюдение, определението в член 2, точка 20 обхваща и двете включени в приложение I изделия, както и неописани изделия. В приложение Б към насоките се определят пет изделия в приложение I към регламента, които отговарят на определението в член 2, точка 20. Решението за това дали конкретно неописано изделие отговаря на изискванията на правното определение, се взема за всеки отделен случай от държавите членки и Комисията в рамките на STEG. Заявленията и разрешенията за неописани изделия за кибернаблюдение трябва също така да бъдат включени в годишния доклад в съответствие с член 26, параграф 2 от регламента въз основа на предоставени от държавите членки данни. Заявленията и разрешенията за други описани изделия може да бъдат включени в доклада въз основа на решението на съответния компетентен орган.

4.2 Общ преглед на разрешенията по видове лицензи[31]

През 2022 г. общата стойност на разрешената търговия с изделия с двойна употреба[32] е възлизала на 57,3 милиарда евро, което представлява 2 % от износа на стоки за държави извън ЕС (фигура 2). Изразено като брой, това съответства на 138 764 разрешения и уведомления[33]. По отношение на видовете разрешения по-голямата част от сделките попадат в обхвата на генералните разрешения на ЕС за износ (93 311), националните генерални разрешения за износ (26 953) и индивидуалните разрешения (17 072). От гледна точка на стойността най-важните видове лицензи бяха глобалните разрешения за износ (27,3 милиарда евро), индивидуалните разрешения за износ (17,1 милиарда евро) и генералните разрешения на ЕС за износ (9,6 милиарда евро).

4.3 Откази и забрани

През 2022 г. бяха докладвани 813 отказа на стойност 0,98 милиарда евро. Тези данни показват, че само за малка част от износа на ЕС са били издадени откази (0,04 % от стойността на общия износ за държави извън ЕС-27 през въпросната година).

[31] Моля, обърнете внимание, че в съответствие с член 26 параграф 2, трета алинея от регламента раздели 4.2—4.7 от настоящия доклад не включват данни, свързани с изделия за кибернаблюдение. Информация за тези изделия е представена в раздел 4.8 по-долу.

[32] Моля, обърнете внимание, че това включва доброволно предоставени данни за използването на национални генерални разрешения за износ и генерални разрешения на ЕС за износ.

[33] Моля, обърнете внимание, че това включва доброволно предоставени данни за използването на национални генерални разрешения за износ и генерални разрешения на ЕС за износ.

Разрешения за износ по видове лицензи

Вид на лиценза	Стойност (EUR)	Обем
Индивидуално разрешение за износ	17 106M [25]	17 072 [25]
Глобално разрешение за износ	27 333M [19]	588 [24]
Национални генерални разрешения за износ (използване)	846M [8]	26 953 [9]
Генерални разрешения на ЕС за износ (използване)	9 653M [16]	93 311 [20]
Разрешение за брокерски услуги	1M [8]	6 [8]
Разрешение за техническа помощ	3M [9]	4 [9]
Разрешение за транзит	38M [10]	125 [10]
Разрешение съгласно национална мярка за контрол	1 062M [9]	115 [9]
Разрешение за неописани изделия	55M [15]	219 [15]
Разрешение за трансфер в рамките на ЕС	1 254M [16]	371 [16]

За всеки елемент на измерване, показан в таблицата, в скоби е посочен броят на държавите членки, предоставили съответните данни.

Фигура 2: Разрешения за износ по видове лицензи

4.4 Индивидуални разрешения

Индивидуалните разрешения представляват лицензи, предоставени на един конкретен износител за един краен потребител или получател в трета държава и обхващащи едно или повече изделия с двойна употреба. Както е посочено в насоките, за целите на настоящия доклад следните видове разрешения се считат за индивидуални разрешения — индивидуални разрешения за износ, разрешения за брокерски услуги, разрешения за техническа помощ, разрешения за транзит, разрешения за трансфер в рамките на ЕС, разрешения съгласно национална мярка за контрол и разрешения за неописани изделия.

Прегледът на индивидуалните разрешения през 2022 г. по 10-те категории изделия в приложение I към регламента, както и по неописани изделия, подлежащи на контрол (фигура 3), показва, че най-голям брой разрешения от гледна точка на пазарната стойност са предоставени за категория 0 *Ядрени материали, съоръжения и оборудване* (8,1 милиарда евро, 41 % от общата стойност), следвана от категория 2 *Обработка на материали* (2,5 милиарда евро, 13 % от общата стойност) и категория 5 *Телекомуникации и "информационна сигурност"* (2,3 милиарда евро, 12 % от общата стойност). Що се отнася до обема на индивидуалните разрешения, най-голямата стойност е за категория 2 *Обработка на материали* (5 592, което представлява 29 % от общата стойност), следвана от категория 1 *Специални материали и свързано с тях оборудване* (4 501, което представлява 23 % от общата стойност) и категория 5 *Телекомуникации и "информационна сигурност"* (3 205, което представлява 17 % от общата стойност).

Индивидуални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

Категория на изделието		Стойност (EUR)	Обем
0	ЯДРЕНИ МАТЕРИАЛИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ	8 057M	1 303
1	СПЕЦИАЛНИ МАТЕРИАЛИ И СВЪРЗАНО С ТЯХ ОБОРУДВАНЕ	1 315M	4 501
2	ОБРАБОТКА НА МАТЕРИАЛИ	2 465M	5 592
3	ЕЛЕКТРОНИКА	1 683M	1 666
4	КОМПЮТРИ	14M	44
5	ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И "ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ"	2 320M	3 205
6	СЕНЗОРИ И ЛАЗЕРИ	1 147M	1 863
7	НАВИГАЦИОННО И АВИАЦИОННО ОБОРУДВАНЕ	57M	345
8	МОРСКИ СИСТЕМИ	35M	77
9	КОСМИЧЕСКИ АПАРАТИ И СИЛОВИ УСТАНОВКИ (ДВИГАТЕЛНИ СИСТЕМИ)	1 510M	469
X	НЕОПИСАНИ ИЗДЕЛИЯ	1 114M	276

Данни, предоставени от 27 държави членки

Фигура 3: Индивидуални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

Разбивката на стойността на индивидуалните разрешения по видове изделия (фигури 4.1 и 4.2) показва, че на петте водещи позиции са: 0EC1 *Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване* (6,4 милиарда евро, 33 % от общата стойност), 2EC1 *Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване* (1,8 милиарда евро, 9 % от общата стойност), 5EC2 *Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ* (1,3 милиарда евро, 7 % от общата стойност), 9EC1 *Двигатели на космически апарати и газови турбини (с изключение на БЛА)* (1,1 милиарда евро, 6 % от общата стойност) и XEC1 *Други/неописани* (1,1 милиарда евро, 6 % от общата стойност).

Индивидуални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

Вид изделие		Стойност (EUR)	Обем
0EC1	Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване	6 427M	883
0EC2	Софтуер за ядрени материали, съоръжения и оборудване	539M	131
0EC3	Технологии за ядрени материали, съоръжения и оборудване	1 091M	289
1EC1	Материали, компоненти и конструкции за летателни/космически апарати	30M	177
1EC2	Взривни вещества, горива и свързано с тях оборудване	455M	509
1EC3	Влакнести или нишковидни материали и оборудване за производство	254M	176
1EC4	Специални метали и сплави и оборудване за тях	203M	597
1EC5	Изделия и оборудване, свързани с ядрената енергия	5M	73
1EC6	Токсични химически вещества, прекурсори, патогени, токсини и генетично модифицирани организми, свързани с тях защитно и детекторно оборудване и компоненти	303M	2 832
1EC7	Софтуер за специални материали и свързано с тях оборудване	5M	92
1EC8	Технологии за специални материали и свързано с тях оборудване	60M	45
2EC1	Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване	1 784M	2 266
2EC2	Оборудване за химическо и биологично производство	603M	2 755
2EC3	Софтуер за обработка на материали	77M	542
2EC4	Технологии за обработка на материали	2M	29
3EC1	Електронни изделия и компоненти	256M	588
3EC2	Електронни модули, агрегати и оборудване	12M	155
3EC3	Електронни изделия, използваеми в ядрени приложения	512M	569
3EC4	Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали	710M	173
3EC5	Полупроводникови материали	6M	38
3EC6	Софтуер за електроника	4M	28
3EC7	Технологии за електроника	183M	115
4EC1	Компютри	14M	44
5EC1	Телекомуникационни изделия и оборудване	797M	249

Данни, предоставени от 27 държави членки

Фигура 4.1: Индивидуални разрешения за износ по видове изделия (част 1)

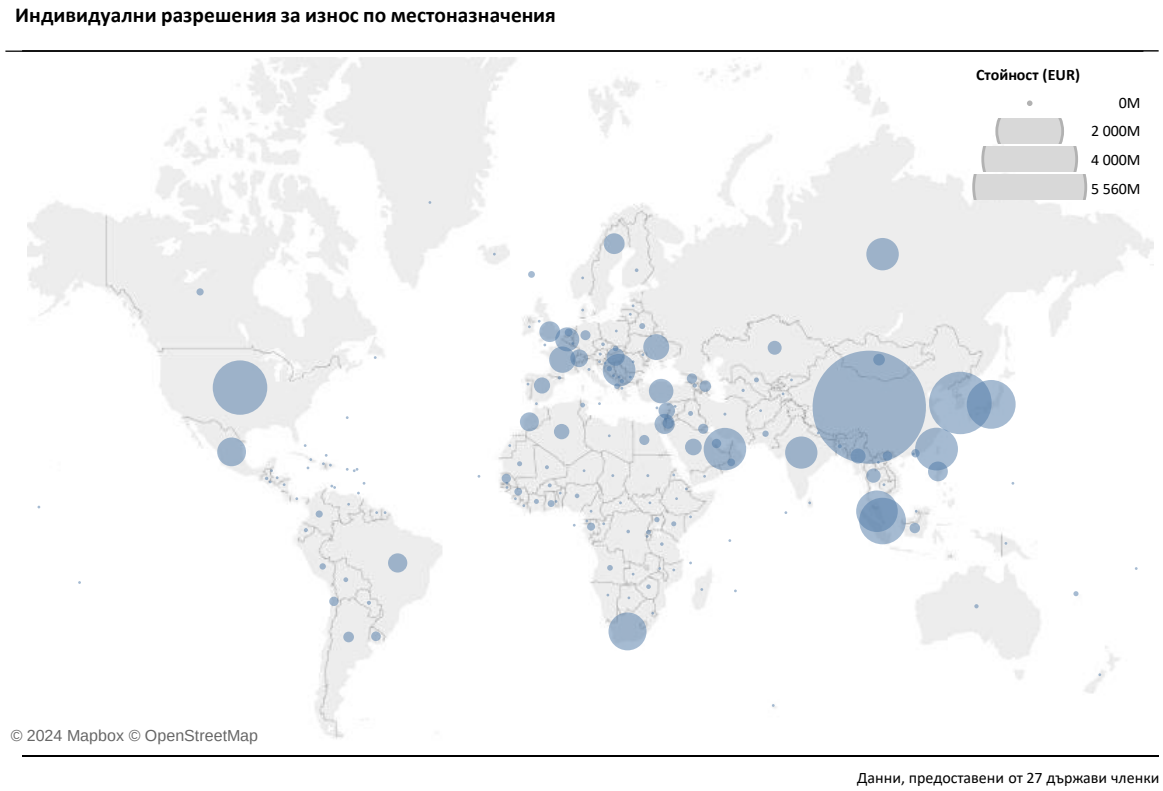
Индивидуални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

Вид изделие		Стойност (EUR)	Обем
5EC2	Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ	1 344M	1 996
5EC3	Софтуер за телекомуникации и информационна сигурност	142M	916
5EC4	Технологии за телекомуникации и информационна сигурност	37M	44
6EC1	Оптично и акустично оборудване, свързани с него компоненти и материали; други сензори	234M	1 078
6EC2	Лазери, свързани с тях оборудване и материали	706M	642
6EC3	Радарни системи, свързани с тях оборудване и компоненти	127M	101
6EC4	Софтуер за сензори и лазери	8M	21
6EC5	Технологии за сензори и лазери	72M	21
7EC1	Инерционно навигационно оборудване	47M	295
7EC2	Друго навигационно и авиационно оборудване	9M	26
7EC4	Оборудване за производство на навигационно и авиационно оборудване	1M	4
7EC5	Софтуер за навигационно и авиационно оборудване	0M	5
7EC6	Технологии за навигационно и авиационно оборудване	1M	15
8EC1	Спускаеми подводни апарати и надводни плавателни съдове и свързани с тях морски системи, оборудване и компоненти	32M	56
8EC2	Материали и оборудване за морски плавателни съдове	3M	21
9EC1	Двигатели на космически апарати и газови турбини (с изключение на БЛА)	1 122M	107
9EC2	БЛА и силови установки за тях	130M	204
9EC3	Ракети и космически летателни апарати	86M	64
9EC4	Ракетни двигатели	0M	6
9EC5	Оборудване за аеродинамични тунели, изпитателни съоръжения и камери	0M	3
9EC6	Софтуер за космически апарати и силови установки	90M	41
9EC7	Технологии за космически апарати и силови установки	81M	44
XEC1	Други/неописани	1 114M	276

Данни, предоставени от 27 държави членки

Фигура 4.2: Индивидуални разрешения за износ по видове изделия (част 2)

Що се отнася до местоназначенията, обхванати от индивидуалните разрешения (фигури 5 и 6), Китай е най-голямото местоназначение според стойността (5,6 милиарда евро, 28 % от общата стойност), следван от Южна Корея (1,7 милиарда евро, 9 % от общата стойност), Съединените щати (1,3 милиарда евро, 7 % от общата стойност), Япония (1,04 милиарда евро, 5 % от общата стойност) и Сингапур (994 милиона евро, 5 % от общата стойност). Като цяло на 25-те водещи местоназначения извън ЕС се падат 90 % от индивидуалните разрешения според стойността[34]. По отношение на трансферите в рамките на ЕС основните местоназначения са били Франция (301 милиона евро), Белгия (251 милиона евро), Швеция (188 милиона евро), Унгария (141 милиона евро) и Испания (113 милиона евро). В сравнение с местоназначенията извън ЕС трансферите в рамките на ЕС изглежда са ограничени, тъй като за по-голямата част от износа на изделия с двойна употреба в рамките на ЕС не се изисква разрешение съгласно регламента.

Фигура 5: Индивидуални разрешения за износ по местоназначения

[34] Моля, обърнете внимание, че разрешенията за износ с местоназначение в Руската федерация съответстват на освобождавания и дерогации в съответствие с Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна.

Индивидуални разрешения за износ по водещи местоназначения

извън ЕС	Стойност (EUR)	в рамките на ЕС	Стойност (EUR)
Китай	5 560M	Франция	301M
Южна Корея	1 696M	Белгия	251M
Съединени американски щ	1 287M	Швеция	188M
Япония	1 035M	Унгария	141M
Сингапур	944M	Испания	113M
Тайван	796M	Германия	43M
Обединени арабски емирст	783M	Нидерландия	27M
Малайзия	750M	Словакия	14M
Южна Африка	626M	Финландия	6M
Сърбия	461M	Чешка република	6M
Руска федерация	457M	Австрия	4M
Индия	452M	Италия	4M
Мексико	360M	Полша	2M
Украйна	291M	България	2M
Турция	260M	Гърция	2M
Обединено кралство	186M	Словения	1M
Израел	177M	Дания	1M
Филипини	170M	Португалия	1M
Бразилия	161M	Ирландия	0M
Мароко	156M	Литва	0M
Швейцария	137M	Малта	0M
Саудитска Арабия	121M	Люксембург	0M
Ливан	118M	Румъния	0M
Алжир	103M	Латвия	0M
Мианмар/Бирма	98M	Хърватия	0M
Тайланд	89M	Кипър	0M
Казахстан	85M		
Монголия	59M		
Азербайджан	58M		
Йордания	53M		
Аржентина	50M		
Индонезия	48M		
Грузия	46M		
Кувейт	44M		
Египет	44M		
Уругвай	41M		
Виетнам	39M		
Чили	39M		
Катар	38M		
Сенегал	37M		
Хонконг	31M		
Габон	28M		
Гвинея	26M		

Данни, предоставени от 27 държави членки

Фигура 6: Индивидуални разрешения за износ по най-големи местоназначения извън ЕС и по местоназначения в рамките на ЕС

4.5 Глобални разрешения за износ

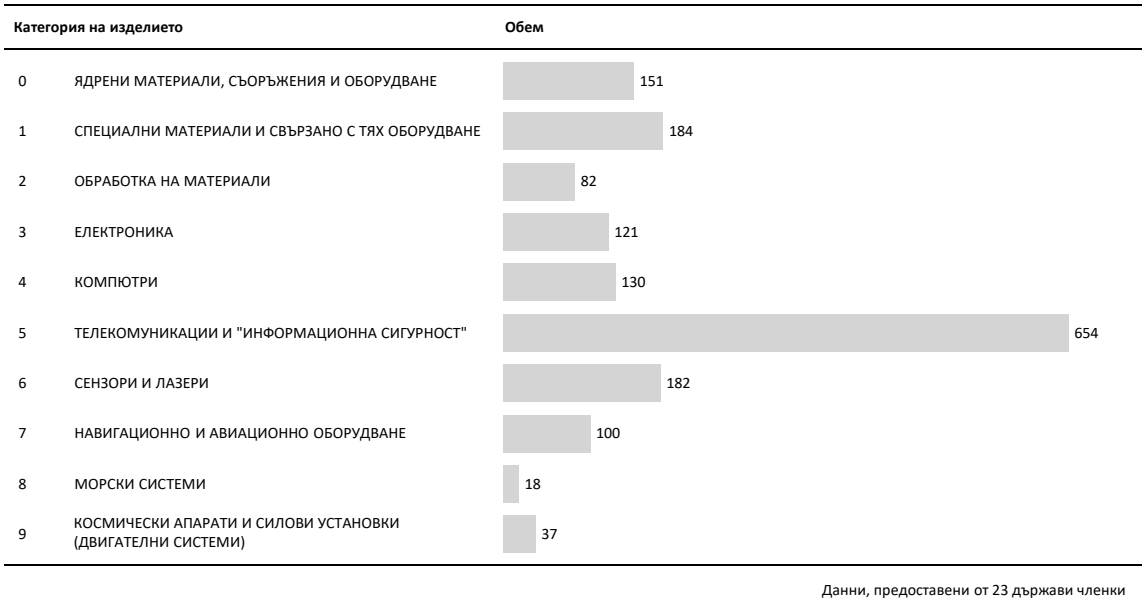
В насоките, предвид естеството, целта и характеристиките на всеки вид разрешение, е отразен фактът, че глобалните разрешения за износ най-често съдържат оценени или неокончателни стойности за износа и се предоставят за едно или повече изделия и едно местоназначение или за едно или повече изделия за повече от едно местоназначение. Поради това глобалните разрешения намаляват административната тежест за компетентните органи и износителите за подобни и/или чести сделки. С оглед на целите за неразпространение от износителите се изисква да изготвят и представят вътрешна програма за съответствие, за да може да получат глобално разрешение. Тъй като съгласно

регламента конкретните условия по глобалните разрешения се определят от държавите членки, в отделните държави членки се прилагат и различни практики. С цел да се предостави значима информация на обществеността, като същевременно се отчитат различните национални практики и обосновката на глобалните разрешения за износ, в насоките се адаптират събирането и докладването на съответните данни. Държавите членки предоставят на Комисията данни относно лицензирането с акцент върху: i) общата стойност на глобалните разрешения за износ (27,3 милиарда евро, което се равнява на 48 % от разрешената стойност през 2022 г.) и ii) разбивка на общия обем на глобалните разрешения по видове изделия (фигури 8.1 и 8.2) и местоназначения (фигури 9.1 и 9.2).

По категории изделия в приложение I към регламента (фигура 7) по-голямата част от разрешенията според обема са издадени за категория 5 *Телекомуникации и „информационна сигурност“* (39 %), категория 2 *Специални материали и свързано с тях оборудване* (11 %) и категория 6 *Сензори и лазери* (11 %).

Разбивката на обема на глобалните разрешения за износ по видове изделия (фигури 8.1 и 8.2) показва, че петте изделия на водещи позиции са 5EC2 *Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ* (18 %), 5EC3 *Софтуер за телекомуникации и информационна сигурност* (14 %), 6EC1 *Оптично и акустично оборудване, свързани с него компоненти и материали; други сензори* (10 %), 4EC1 *Компютри* (8 %) и 5EC4 *Технологии за телекомуникации и информационна сигурност* (7 %).

Глобални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

Фигура 7: Глобални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

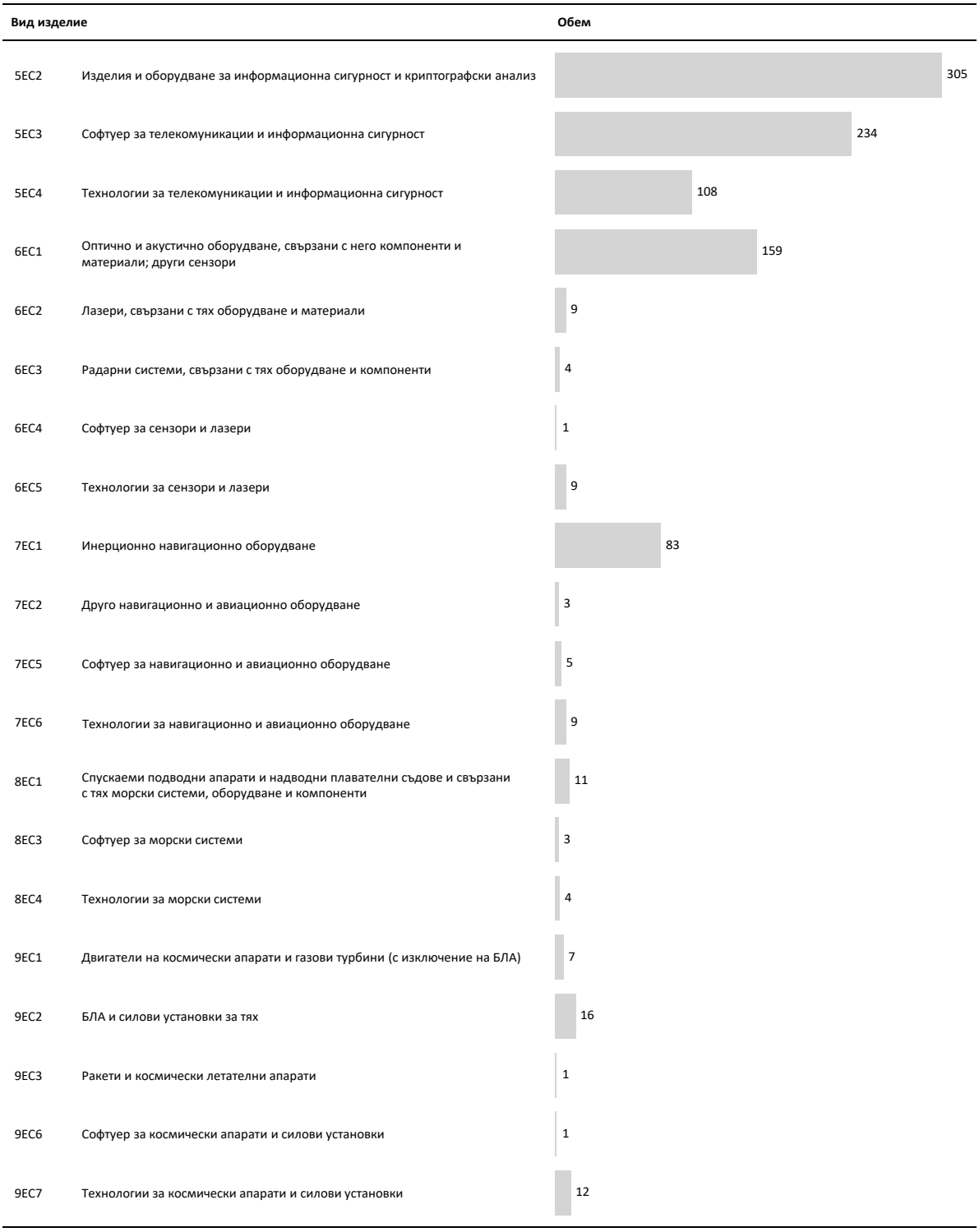
Глобални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

Вид изделие		Обем
0EC1	Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване	9
0EC2	Софтуер за ядрени материали, съоръжения и оборудване	63
0EC3	Технологии за ядрени материали, съоръжения и оборудване	79
1EC1	Материали, компоненти и конструкции за летателни/космически апарати	32
1EC2	Взривни вещества, горива и свързано с тях оборудване	6
1EC3	Влакнести или нишковидни материали и оборудване за производство	1
1EC4	Специални метали и сплави и оборудване за тях	47
1EC6	Токсични химически вещества, прекурсори, патогени, токсини и генетично модифицирани организми, свързани с тях защитно и детекторно оборудване и компоненти	95
1EC8	Технологии за специални материали и свързано с тях оборудване	3
2EC1	Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване	49
2EC2	Оборудване за химическо и биологично производство	29
2EC4	Технологии за обработка на материали	4
3EC1	Електронни изделия и компоненти	39
3EC2	Електронни модули, агрегати и оборудване	15
3EC3	Електронни изделия, използваеми в ядрени приложения	10
3EC4	Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали	15
3EC5	Полупроводникови материали	5
3EC6	Софтуер за електроника	13
3EC7	Технологии за електроника	24
4EC1	Компютри	130
5EC1	Телекомуникационни изделия и оборудване	7

Данни, предоставени от 23 държави членки

Фигура 8.1: Глобални разрешения за износ по видове изделия (част 1)

Глобални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

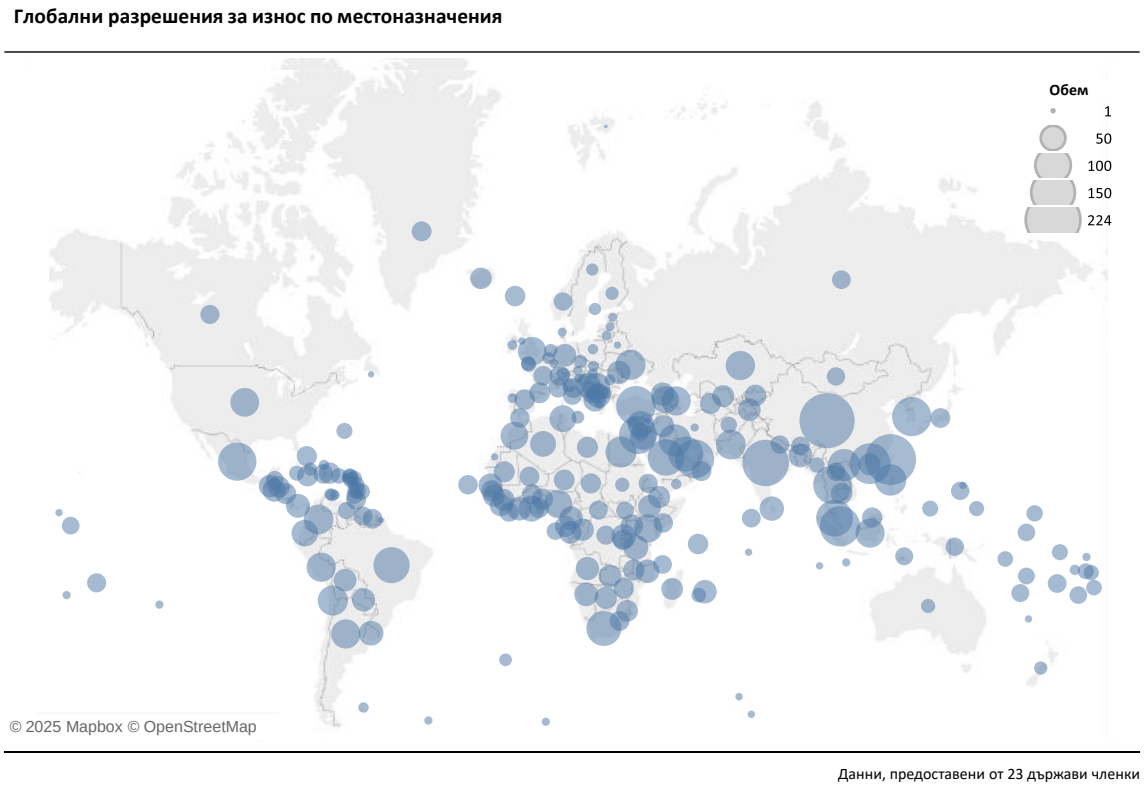

Данни, предоставени от 23 държави членки

Фигура 8.2: Глобални разрешения за износ по видове изделия (част 2)

Що се отнася до местоназначенията (фигури 9 и 10), по-голямата част от разрешенията според обема са предоставени за износ с местоназначение в Китай (3 %), Тайван (2 %), Индия (2 %), Хонконг (1 %) и Сингапур (1 %). Като цяло на 25-те водещи

местоназначения се падат само 31 % от разрешенията по обем на глобалните разрешения за износ, тъй като глобалното разрешение често обхваща множество местоназначения[35].

Фигура 9: Глобални разрешения за износ по местоназначения

[35] Пак там.

Глобални разрешения за износ по водещи местоназначения

Местоназначение	Обем
Китай	224
Тайван	191
Индия	159
Хонконг	123
Сингапур	120
Турция	115
Южна Корея	113
Обединени арабски емирства	112
Тайланд	110
Мексико	108
Израел	106
Малайзия	100
Саудитска Арабия	98
Бразилия	96
Катар	91
Южна Африка	90
Кувейт	77
Виетнам	76
Филипини	73
Египет	71
Украйна	67
Чили	67
Пакистан	65
Колумбия	65
Перу	63
Казахстан	63
Индонезия	63
Азербайджан	63
Аржентина	63
Съединени американски щати	61
Обединено кралство	60
Кения	59
Нигерия	58
Мароко	57
Сърбия	56
Армения	54
Тунис	53
Ливан	52
Еквадор	52
Бахрейн	52
Гана	50
Йордания	49
Алжир	49
Босна и Херцеговина	48
Коста Рика	46
Уругвай	45
Танзания	45
Руанда	45
Македония, Бивша югославска реп	44
Шри Ланка	44

Данни, предоставени от 23 държави членки

Фигура 10: Глобални разрешения за износ по водещи местоназначения

4.6 Национални генерални разрешения и генерални разрешения на Съюза

Националните генерални разрешения за износ и генералните разрешения на ЕС за износ се издават, за да се улесни търговията с изделия с двойна употреба, като същевременно се намали административната тежест за износителите и органите за контрол на износа.

Генералните разрешения на Съюза за износ (ГРИ на ЕС) се предоставят от Европейския съюз на износители, които уведомяват компетентните органи, като спазват съответните предварителни условия, установени в регламента. В регламента са предвидени осем вида генерални разрешения на Съюза за износ[36].

Подчертано най-много използвани ГРИ на ЕС през 2022 г. са от вида EU001 (86 % от гледна точка на стойността, 95 % от гледна точка на обема), с 10 местоназначения, включително няколко важни за ЕС търговски партньори.

Генерални разрешения на ЕС за износ

ГРИ на ЕС (ID)	Стойност (EUR)	Обем
EU001	8 256M	89 088
EU002	13M	669
EU003	10M	163
EU004	4M	63
EU005	33M	269
EU006	28M	2 078
EU007	4M	578
EU008	8M	208

Данни, предоставени от 17 държави членки

Фигура 11: Генерални разрешения на ЕС за износ

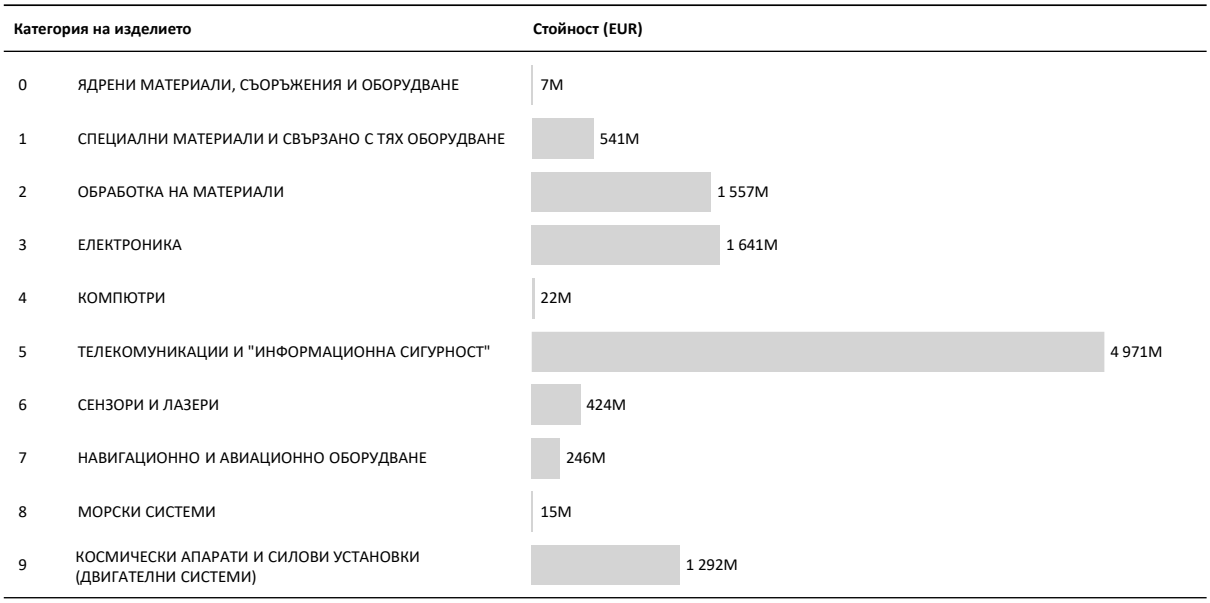
Националните генерални разрешения за износ се предоставят от държавите членки на износители, които уведомяват компетентните органи, като същевременно спазват съответните предварителни условия, установени в приложимото национално законодателство. Списъкът на националните генерални разрешения за износ, съобщени от държавите членки за 2022 г., е представен в приложение към настоящия доклад, като

[36] EU001 — Износ за Австралия, Исландия, Канада, Нова Зеландия, Норвегия, Обединеното кралство, САЩ, Швейцария, Лихтенщайн, и Япония.
EC002 — Износ на определени изделия с двойна употреба за определени местоназначения.
EC003 — Износ след поправка/замяна.
EC004 — Временен износ за изложения или панаири.
EC005 — Телекомуникации.
EC006 — Химикали.
EC007 — Вътрешногрупови трансфери на технологии.
EC008 — Криптиране.

в него са описани подробно местоназначенията и видовете изделия, включени във всяко национално генерално разрешение за износ.

На фигура 12 е представена разбивка на стойността на ГРИ на ЕС и на националните ГРИ по категориите от приложение I към регламента. Най-високите стойности съответстват на категория 5 *Телекомуникации и „информационна сигурност“* (4,98 милиарда евро, 46 % от общата стойност), категория 3 *Електроника* (1,64 милиарда евро), категория 2 *Обработка на материали* (1,56 милиарда евро, 15 % от общата стойност) и категория 9 *Космически апарати и силови установки (двигателни системи)* (1,30 милиарда евро, 15 % от общата стойност).

Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

Данни, предоставени от 13 държави членки

Фигура 12: Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по категории изделия в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821

Разбивка на стойността на ГРИ на ЕС и на националните ГРИ по видове изделия (фигури 13.1 и 13.2) показва, че на петте водещи позиции са 5EC2 *Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ* (4,81 милиарда евро, 45 % от общата стойност), 3EC4 *Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали* (1,32 милиарда евро, 12 % от общата стойност), 9EC3 *Ракети и космически летателни апарати* (961 милиона евро, 9 % от общата стойност), 2EC1 *Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване* (860 милиона евро, 8 % от общата стойност) и 2EC2 *Оборудване за химическо и биологично производство* (675 милиона евро, 6 % от общата стойност).

Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

Вид изделие		Стойност (EUR)
0EC1	Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване	7M
1EC1	Материали, компоненти и конструкции за летателни/космически апарати	25M
1EC2	Взривни вещества, горива и свързано с тях оборудване	114M
1EC3	Влакнести или нишковидни материали и оборудване за производство	125M
1EC4	Специални метали и сплави и оборудване за тях	94M
1EC5	Изделия и оборудване, свързани с ядрената енергия	4M
1EC6	Токсични химически вещества, прекурсори, патогени, токсини и генетично модифицирани организми, свързани с тях защитно и детекторно оборудване и компоненти	178M
1EC7	Софтуер за специални материали и свързано с тях оборудване	0M
1EC8	Технологии за специални материали и свързано с тях оборудване	0M
2EC1	Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване	860M
2EC2	Оборудване за химическо и биологично производство	675M
2EC3	Софтуер за обработка на материали	19M
2EC4	Технологии за обработка на материали	2M
3EC1	Електронни изделия и компоненти	124M
3EC2	Електронни модули, агрегати и оборудване	111M
3EC3	Електронни изделия, използваеми в ядрени приложения	41M
3EC4	Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали	1 324M
3EC5	Полупроводникови материали	24M
3EC6	Софтуер за електроника	0M
3EC7	Технологии за електроника	18M
4EC1	Компютри	6M
4EC2	Софтуер за компютри	0M
4EC3	Технологии за компютри	16M

Данни, предоставени от 13 държави членки

Фигура 13.1: Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по видове изделия (част 1)

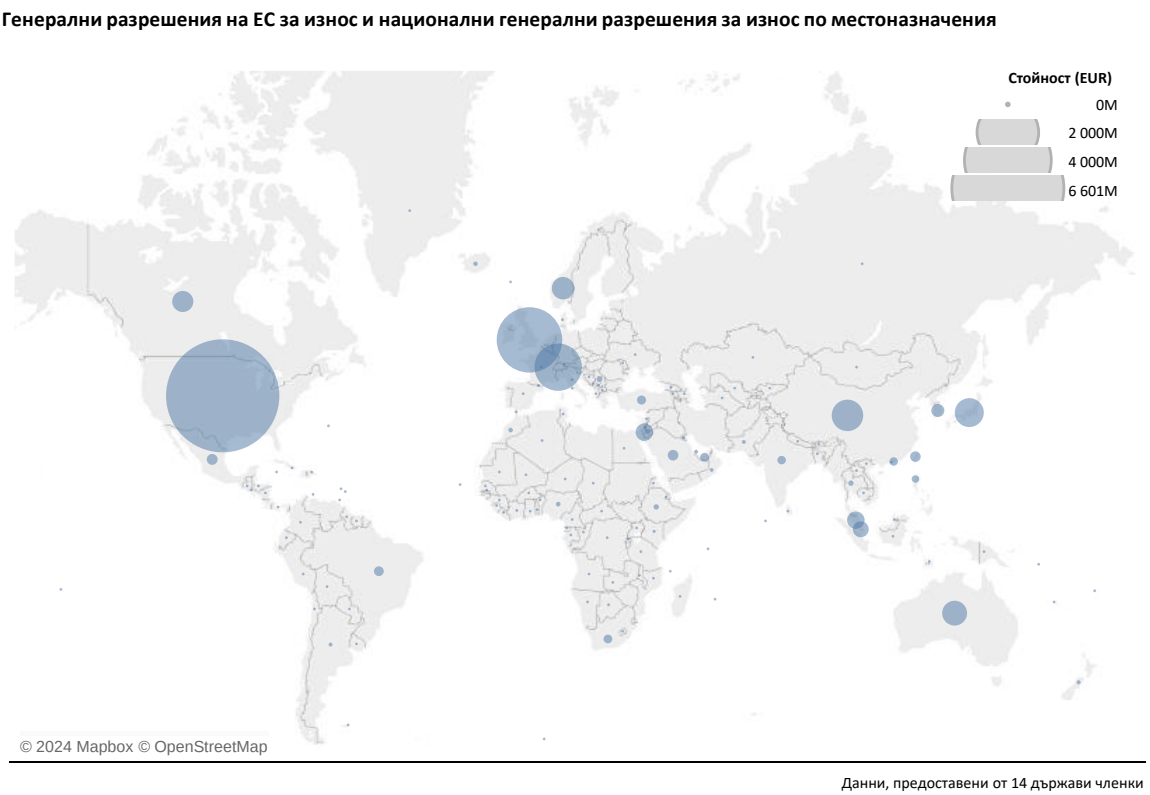
Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА

Вид изделие		Стойност (EUR)
5EC1	Телекомуникационни изделия и оборудване	24M
5EC2	Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ	4 809M
5EC3	Софтуер за телекомуникации и информационна сигурност	136M
5EC4	Технологии за телекомуникации и информационна сигурност	3M
6EC1	Оптично и акустично оборудване, свързани с него компоненти и материали; други сензори	112M
6EC2	Лазери, свързани с тях оборудване и материали	285M
6EC3	Радарни системи, свързани с тях оборудване и компоненти	14M
6EC4	Софтуер за сензори и лазери	1M
6EC5	Технологии за сензори и лазери	12M
7EC1	Инерционно навигационно оборудване	209M
7EC2	Друго навигационно и авиационно оборудване	22M
7EC4	Оборудване за производство на навигационно и авиационно оборудване	1M
7EC5	Софтуер за навигационно и авиационно оборудване	1M
7EC6	Технологии за навигационно и авиационно оборудване	13M
8EC1	Спускаеми подводни апарати и надводни плавателни съдове и свързани с тях морски системи, оборудване и компоненти	15M
8EC4	Технологии за морски системи	1M
9EC1	Двигатели на космически апарати и газови турбини (с изключение на БЛА)	314M
9EC2	БЛА и силови установки за тях	10M
9EC3	Ракети и космически летателни апарати	961M
9EC4	Ракетни двигатели	2M
9EC5	Оборудване за аеродинамични тунели, изпитателни съоръжения и камери	0M
9EC6	Софтуер за космически апарати и силови установки	3M
9EC7	Технологии за космически апарати и силови установки	3M

Данни, предоставени от 13 държави членки

Фигура 13.2: Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по видове изделия (част 2)

По отношение на местоназначенията, разрешени съгласно ГРИ на ЕС и националните ГРИ, петте водещи местоназначения са Съединените щати (6,60 милиарда евро, 51 % от общата стойност), Обединеното кралство (2,21 милиарда евро, 17 % от общата стойност), Швейцария (1,16 милиарда евро, 9 % от общата стойност), Китай (512 милиона евро, 4 % от общата сума) и Япония (432 милиона евро, 3 % от общата стойност). Това показва, че по-голямата част от износа на изделия с двойна употреба, обхванат от ГРИ, е насочен към държавите, изброени в ГРИ на ЕС EU001. Това се обяснява и с факта, че стойността на износа, разрешена съгласно ГРИ на ЕС, е много по-висока от тази съгласно националните ГРИ (съответно 9,65 милиарда евро спрямо 846 милиона евро, както е посочено на фигура 2).

Фигура 14: Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по местоназначения

Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по местоназначения

Местоназначение	Стойност (EUR)
Съединени американски щати	6 601M
Обединено кралство	2 208M
Швейцария	1 158M
Китай	512M
Япония	432M
Австралия	319M
Норвегия	262M
Канада	230M
Малайзия	159M
Израел	158M
Сингапур	132M
Южна Корея	88M
Мексико	62M
Саудитска Арабия	58M
Тайван	58M
Бразилия	49M
Турция	42M
Обединени арабски емирства	41M
Южна Африка	39M
Хонконг	38M
Индия	37M
Филипини	28M
Сърбия	18M
Етиопия	15M
Тайланд	15M
Йордания	13M
Нигерия	12M
Мароко	11M
Исландия	10M
Нова Зеландия	9M
Аржентина	8M
Пакистан	8M
Оман	7M
Кувейт	7M
Катар	7M
Кения	5M
Грузия	5M
Македония, Бивша югославска република	5M
Алжир	4M
Кот д'Ивоар	4M
Тунис	4M
Украйна	4M
Сенегал	4M
Бахрейн	4M
Босна и Херцеговина	3M
Мавриций	3M
Уганда	3M
Лихтенщайн	3M
Того	2M
Индонезия	2M

Данни, предоставени от 14 държави членки

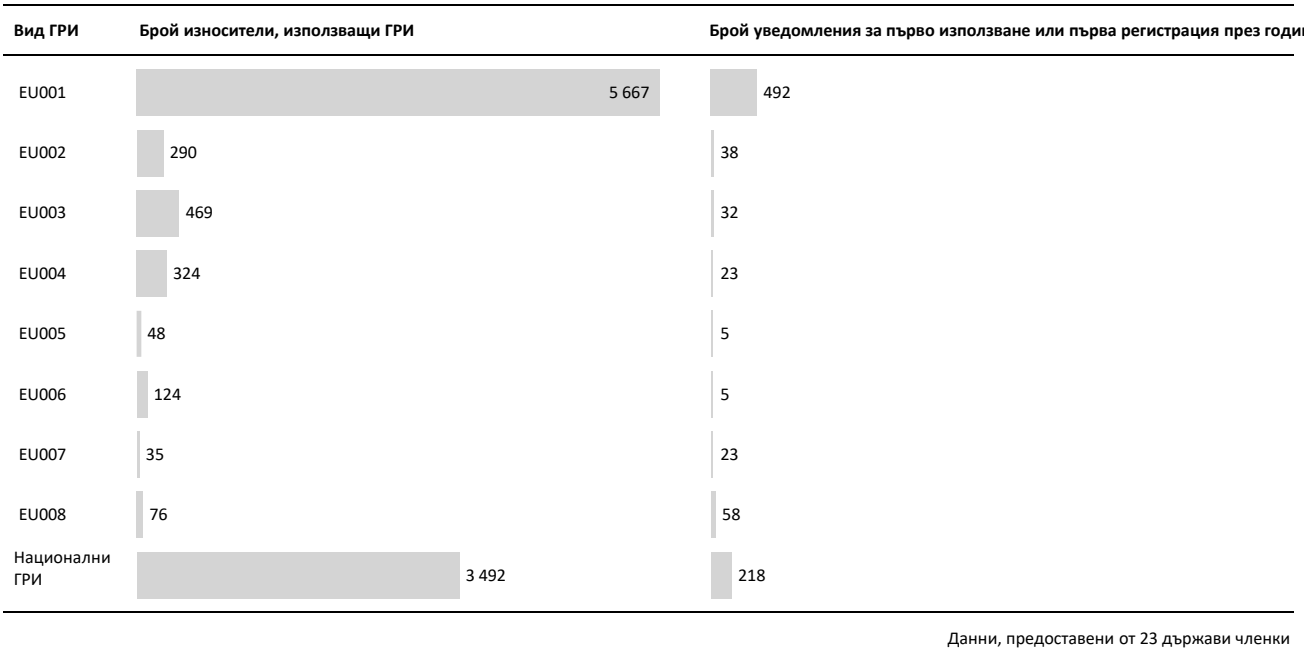
Фигура 15: Генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ по водещи местоназначения

4.7 Регистрирани ползватели на национални генерални разрешения за износ и на генерални разрешения на ЕС за износ

За да се предоставя информация за уведомленията на износителите в съответствие с регламента[37], годишният доклад включва данни за броя на износителите, които са уведомили компетентния орган или са регистрирани към него за използване на генерални разрешения на Съюза за износ или национални генерални разрешения за износ.

През 2022 г. е имало общо 7 033 износители, използващи генерални разрешения на ЕС за износ, включително 80,57 % от тях, използващи EU001, и 3 492 износители, използващи национални генерални разрешения за износ. По отношение на уведомленията за първо използване или първа регистрация през 2022 г. стойностите са съответно 676 за ГРИ на ЕС (73 % за EU001) и 218 за националните генерални разрешения за износ.

Износители, регистрирани или с уведомление за използване на генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ

Данни, предоставени от 23 държави членки

Фигура 16: Износители, регистрирани или с уведомление за използване на генерални разрешения на ЕС за износ и национални генерални разрешения за износ

[37] Спазване на разпоредбите за генералните разрешения на Съюза за износ в приложение II към регламента: *Износител, който използва настоящото разрешение, уведоми компетентния орган на държавата членка, в която износителят пребивава или е установен, за първото използване на настоящото разрешение до 30 дни от датата на осъществяване на първия износ или като алтернатива и в съответствие с изискване на компетентния орган на държавата членка, в която износителят пребивава или е установен, преди първото използване на настоящото разрешение. Държавите членки уведомят Комисията относно механизма за нотифициране, избран за настоящото разрешение. Комисията публикува съобщената ѝ информация в серия C на Официален вестник на Европейския съюз*.

4.8 Данни за изделията с двойна употреба, класифицирани като изделия за кибернаблюдение съгласно член 2, точка 20 от регламента

През 2022 г. държавите членки са получили общо 288 заявления (фигура 17) за износ на изделия за кибернаблюдение, най-вече във връзка с *Телекомуникационни системи за прихващане* (216 заявления), следвани от *Софтуер за наблюдение на комуникациите* (28 заявления) и *Софтуер за проникване* (20 заявления). На фигури 18.1 и 18.2 са показани местоназначенията по заявленията за износ на изделия за кибернаблюдение. През 2022 г. са издадени 224 разрешения, а 37 са отказани. Това показва увеличение на броя на разрешенията за изделия за кибернаблюдение (в сравнение със 115 разрешения, издадени през 2021 г.) — тенденция, която се потвърждава от 2020 г. насам. Броят на отказите за износ на изделия за кибернаблюдение[38] изглежда е по-скоро стабилен (35 отказа през 2021 г.).

Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение по видове

Вид изделие		Обем
CS1	Софтуер за проникване	20
CS2	Телекомуникационни системи за прихващане	216
CS3	Системи за наблюдение в интернет	16
CS4	Софтуер за наблюдение на комуникациите	28
CS5	Инструменти за криминалистика/разследване	1
CS6	Други описани изделия, които могат да се използват като изделия за кибернаблюдение	7

Данни, предоставени от 14 държави членки

Фигура 17: Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение[39]

[38] Повече информация за изделията за кибернаблюдение може да бъде намерена в насоките от 16 октомври 2024 г., както е посочено в бележка под линия 7.

[39] Моля, обърнете внимание, че съгласно член 11 от регламента се изискват също така лицензи, издадени от държавите членки, в случай на износ в рамките на ЕС на конкретни изделия за кибернаблюдение, описани в приложение IV към посочения регламент.

Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение по местоназначения

Фигура 18.1: Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение по местоназначения

Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение по местоназначения

AE	Обединени арабски емирства	ME	Черна гора
AM	Армения	MK	Македония, Бивша югославска република
AZ	Азербайджан	MV	Малдивски острови
BA	Босна и Херцеговина	MX	Мексико
BD	Бангладеш	MY	Малайзия
BF	Буркина Фасо	MZ	Мозамбик
BR	Бразилия	NE	Нигер
CH	Швейцария	NG	Нигерия
CI	Кот д'Ивоар	OM	Оман
CL	Чили	PH	Филипини
CM	Камерун	PK	Пакистан
CO	Колумбия	PL	Полша
DM	Доминика	PY	Парагвай
DO	Доминиканска република	QA	Катар
DZ	Алжир	RS	Сърбия
EC	Еквадор	RW	Руанда
EG	Египет	SA	Саудитска Арабия
GH	Гана	SD	Судан
GY	Гвиана	SG	Сингапур
HN	Хондурас	SN	Сенегал
HR	Хърватия	TD	Чад
ID	Индонезия	TG	Того
IL	Израел	TH	Тайланд
IN	Индия	TN	Тунис
IQ	Ирак	TW	Тайван
JO	Йордания	UA	Украйна
KE	Кения	UG	Уганда
KZ	Казахстан	UZ	Узбекистан
LB	Ливан	VN	Виетнам
MA	Мароко	ZA	Южна Африка

Фигура 18.2: Заявления за износ на изделия за кибернаблюдение по местоназначения

4.9 Информация за администрирането и правоприлагането

През 2022 г. държавите членки съобщиха следната информация за администрирането и правоприлагането на регламента:

а) брой на служителите (в еквивалент на пълно работно време), пряко участващи в администрирането на контрола в ЕС: 392

б) брой на информационните прояви, организирани през референтната година: 129

в) брой на извършените одити за съответствие през годината, включително извършените от митническите или други агенции: 1 062

г) брой на съобщените нарушения: 110

д) брой на наложените административни и наказателноправни санкции или глоби (от всяка съответна национална правоприлагаща агенция) в случай на нарушение на разпоредбите за контрол на износа: 30

е) използване на инструменти за контрол на износа:

- държави членки, използващи система за електронно лицензиране: 18
- държави членки, използващи инструменти за класифициране: 24
- държави членки, използващи други инструменти или друг софтуер за подкрепа на прилагането на контрол: 24.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Докладът е изготвен въз основа на нова методология, която осигурява по-добра детайлност и надеждност на информацията. Същевременно промяната в методологията затруднява извършването на сравнение във времето с докладите от предходните години. Въпреки това в общи линии може да се отбележи, че през 2022 г. се наблюдава възходяща тенденция както при разрешената търговия с изделия с двойна употреба[40], така и при отказите[41].

През 2022 г. общата стойност на разрешената търговия с изделия с двойна употреба е възлизала на 57,3 милиарда евро, което представлява 2 % от износа на стоки за държави извън ЕС. Това съответства на 138 764 разрешения по обем, като по-голямата част от сделките попадат в обхвата на използването на генерални разрешения на ЕС за износ (93 311), използването на национални генерални разрешения за износ (26 953) и на индивидуални разрешения (17 072). През същата година са докладвани 813 отказа на стойност 0,98 милиарда евро. Тези данни показват, че само малка част от износа на ЕС е била отказана (0,04 % от стойността на общия износ за държави извън ЕС-27).

[40] През 2021 г. разрешената търговия с изделия с двойна употреба е възлизала на 38,5 милиарда евро, което представлява 1,8 % от общия износ за държави извън ЕС.
[41] През 2021 г. са издадени 568 отказа, което представлява около 0,01 % от общия износ за държави извън ЕС.

Докладът включва информация според ограничението на наличните данни в контекста на различните практики и видове разрешения във всяка държава членка. В този смисъл в доклада не се представя точното разпределение на разрешената търговия по видове изделия или местоназначения по отношение на глобалните разрешения за износ (представляващи 48 % от разрешената стойност през 2022 г.), тъй като тези разрешения често включват неокончателни стойности за износа и се предоставят за множество изделия и местоназначения. Все пак е полезно да се разгледат тенденциите за другите видове разрешения (индивидуални и генерални разрешения за износ), които представляват 52 % от разрешената стойност.

През 2022 г. най-високите стойности на разрешената търговия, различна от тази по глобални разрешения (фигура 19), съответстват на позициите 0EC1 *Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване* (21 %), 5EC2 *Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ* (20 %), 2EC1 *Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване* (9 %), 3EC4 *Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали* (7 %) и 9EC1 *Двигатели на космически апарати и газови турбини (с изключение на БЛА)* (5 %). Като цяло списъкът на видовете изделия във фигура 19 представлява 90 % от стойността на разрешенията, различни от глобалните разрешения.

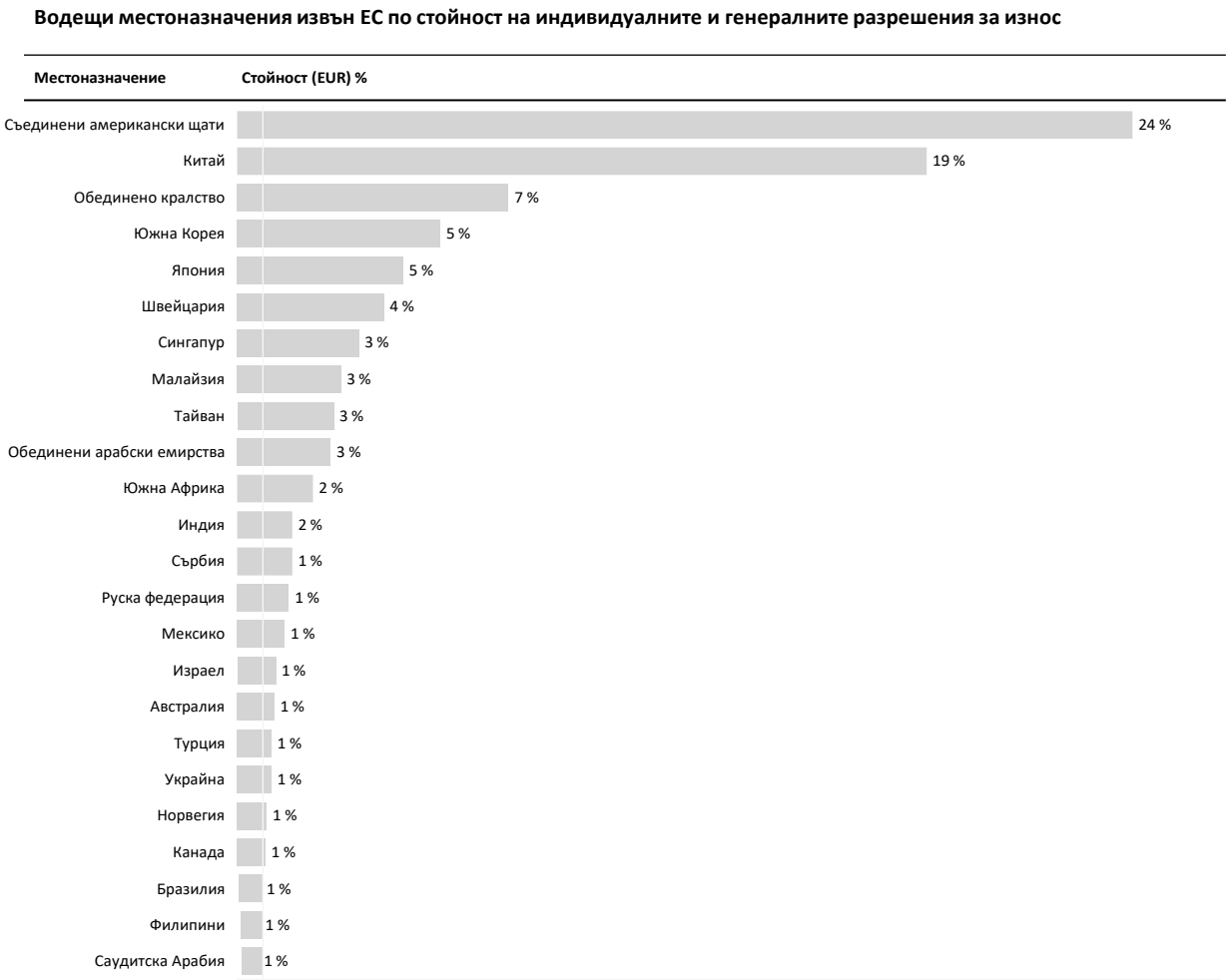
Водещи видове изделия в приложение А към ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/214 НА КОМИСИЯТА по стойност на индивидуалните и генералните разрешения за износ

Вид изделие		Стойност (EUR) %
0EC1	Ядрени материали, съоръжения, инсталации и оборудване	21 %
5EC2	Изделия и оборудване за информационна сигурност и криптографски анализ	20 %
2EC1	Инструментални машини и системи и компоненти за промишлено оборудване	9 %
3EC4	Оборудване за производство и изпитване на полупроводникови устройства или материали	7 %
9EC1	Двигатели на космически апарати и газови турбини (с изключение на БЛА)	5 %
2EC2	Оборудване за химическо и биологично производство	4 %
XEC1	Други/неописани	4 %
0EC3	Технологии за ядрени материали, съоръжения и оборудване	4 %
9EC3	Ракети и космически летателни апарати	3 %
6EC2	Лазери, свързани с тях оборудване и материали	3 %
5EC1	Телекомуникационни изделия и оборудване	3 %
1EC2	Взривни вещества, горива и свързано с тях оборудване	2 %
3EC3	Електронни изделия, използваеми в ядрени приложения	2 %
0EC2	Софтуер за ядрени материали, съоръжения и оборудване	2 %
1EC6	Токсични химически вещества, прекурсори, патогени, токсини и генетично модифицирани организми, свързани с тях защитно и детекторно оборудване и компоненти	2 %

Фигура 19: Водещи видове изделия по отношение на стойността на индивидуалните и генералните разрешения за износ

По отношение на местоназначенията на разрешенията, различни от глобалните разрешения (фигура 20), САЩ са водещо местоназначение по стойност (24 % от общата

стойност), следвани от Китай (19 %), Обединеното кралство (7 %), Южна Корея (5 %) и Япония (5 %). Това класиране обаче е силно повлияно от тежестта на ГРИ на ЕС, по-специално на EU001 (8,2 милиарда евро), като при него не се отчитат основните местоназначения за глобалните разрешения за износ по обем, а именно Тайван, Индия, Хонконг, Сингапур и Турция. Като цяло списъкът на местоназначенията от фигура 20 съставлява 90 % от стойността на разрешенията, различни от глобалните разрешения.

Фигура 20: Водещи местоназначения извън ЕС по стойност на индивидуалните и генералните разрешения за износ

Накрая, в доклада се обръща специално внимание на лицензирането на изделия за кибернаблюдение като част от ангажимента на ЕС ефективно да преодолее риска от използването на изделията за кибернаблюдение за вътрешни репресии и/или за сериозни нарушения на правата на човека и на международното хуманитарно право. През 2022 г. държавите членки са получили общо 288 заявления за износ на тези изделия. Най-високата стойност е във връзка с изделие *Телекомуникационни системи за прихващане* (216 заявления). През същия период са издадени 224 разрешения и 37 отказа. Тези

стойности също така показват увеличение на броя на разрешенията спрямо 2021 г.[42], докато броят на отказите изглежда е по-скоро стабилен[43].

В допълнение към различните действия, предприети през 2021 г., Комисията и държавите членки продължиха да съсредоточават усилията си върху изпълнението на изискванията и мандатите съгласно модернизирания регламент. Това включва продължаване на работата в различните технически експертни групи за засилване на контрола върху изделията за кибернаблюдение, засилен обмен на информация и правоприлагане на контрола върху износа, нововъзникващи технологии и разработване на програми на ЕС за изграждане на капацитет и обучение за лицензиращите и правоприлагащите органи на държавите членки.

Тези действия в рамките на Регламента относно изделията с двойна употреба ще позволят на ЕС също така да си сътрудничи по-ефективно с партньорите, за да се насърчи сближаването на контрола в световен мащаб, да се намалят търговските затруднения, да се увеличи предвидимостта за бизнеса, както и да се насърчат ценностите на ЕС и да се поддържат международният мир и сигурност.

[42] През 2021 г. са издадени 115 лицензa за изделия за кибернаблюдение.
[43] През 2021 г. са издадени 35 отказа за изделия за кибернаблюдение.